

Στρασβούργο, 12.4.2016
COM(2016) 221 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**Τρέχουσα κατάσταση και πιθανή μελλοντική πορεία όσον αφορά την κατάσταση μη
αμοιβαιότητας με ορισμένες τρίτες χώρες στον τομέα της πολιτικής θεωρήσεων**

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αμοιβαιότητα απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης αποτελεί αρχή της κοινής πολιτικής θεωρήσεων της ΕΕ και στόχο που θα πρέπει να επιδιώξει η Ένωση με προορατικό τρόπο στις σχέσεις της με τρίτες χώρες, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στη βελτίωση της αξιοπιστίας και της συνέπειας των εξωτερικών σχέσεων της Ένωσης. Η αρχή αυτή σημαίνει ότι η ΕΕ, όταν αποφασίζει σχετικά με την άρση της υποχρέωσης θεώρησης για τους πολίτες μιας τρίτης χώρας, λαμβάνει υπόψη κατά πόσον η τρίτη χώρα χορηγεί αμοιβαία απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης στους υπηκόους όλων των κρατών μελών. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να σημειωθεί ότι το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία δεν συμμετέχουν στην ανάπτυξη της κοινής πολιτικής θεωρήσεων¹. Από το 2001, έχουν θεσπιστεί διάφοροι μηχανισμοί, βάσει του δικαίου της ΕΚ/ΕΕ, με μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται σε περιπτώσεις μη αμοιβαιότητας. Με την ενεργό υποστήριξη της Επιτροπής, έχουν διευθετηθεί, στη συντριπτική τους πλειονότητα, οι περιπτώσεις μη αμοιβαιότητας που κοινοποιήθηκαν σε σχέση με οκτώ τρίτες χώρες.

Η τελευταία έκθεση² για την αξιολόγηση της κατάστασης μη αμοιβαιότητας με ορισμένες τρίτες χώρες στον τομέα της πολιτικής θεωρήσεων, που εγκρίθηκε από την Επιτροπή τον περασμένο Νοέμβριο, προσδιόρισε τέσσερις χώρες με τις οποίες εξακολουθεί να υπάρχει μη αμοιβαιότητα: το Μπρουνέι σε σχέση με την Κροατία· ο Καναδάς σε σχέση με τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία· η Ιαπωνία σε σχέση με τη Ρουμανία· και οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (ΗΠΑ) σε σχέση με τη Βουλγαρία, την Κροατία, την Κύπρο, την Πολωνία και τη Ρουμανία. Η παρούσα ανακοίνωση προβαίνει σε απολογισμό των εξελίξεων από τον Νοέμβριο του 2015.

Εάν η οικεία τρίτη χώρα δεν έχει άρει την υποχρέωση θεώρησης έως τις 12 Απριλίου 2016, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 539/2001 του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2001, όπως τροποποιήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1289/2013, της 11ης Δεκεμβρίου 2013³, (εφεξής «ο κανονισμός»), επιβάλλει στην Επιτροπή την υποχρέωση να εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη για την αναστολή για περίοδο 12 μηνών της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για τους υπηκόους της εν λόγω τρίτης χώρας. Σύμφωνα με τον κανονισμό, η Επιτροπή πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη τις συνέπειες της αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για τις εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ και των κρατών μελών της. Στο ίδιο πνεύμα, κατά τον χρόνο έκδοσης του κανονισμού, 21 κράτη μέλη ανέφεραν σε δήλωσή τους ότι *«υποχρεούνται τα σχετικά θεσμικά όργανα της Ένωσης, πριν από οποιαδήποτε πρόταση ή απόφαση, να εξετάζουν διεξοδικά και να λαμβάνουν υπόψη τυχόν αρνητικές πολιτικές συνέπειες που θα μπορούσαν να προκύψουν από αυτές τις προτάσεις ή αποφάσεις»*.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου στην εφαρμογή του μηχανισμού αμοιβαιότητας και δεδομένου του ιδιαίτερα ευαίσθητου πολιτικού χαρακτήρα που έχει η αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση

¹ Ως εκ τούτου, στην παρούσα ανακοίνωση, ως «κράτη μέλη», εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά, νοούνται όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ –με εξαίρεση το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία– καθώς και οι συνδεδεμένες χώρες Σένγκεν (Ισλανδία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία και Ελβετία).

² C(2015) 7455 final της 5.11.2015.

³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1289/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 539/2001 του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2001, περί του καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων και του καταλόγου των τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή, ΕΕ L 347 της 11.12.2013, σ. 74.

θεώρησης, η παρούσα ανακοίνωση αξιολογεί τις συνέπειες και τον αντίκτυπο της αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για τους υπηκόους των οικείων τρίτων χωρών.

II. Ο ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΑΜΟΙΒΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΟΥ ΘΕΣΠΙΣΤΗΚΕ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ

Ο μηχανισμός αμοιβαιότητας, που συμφωνήθηκε από τους νομοθέτες ως συμβιβαστική λύση το 2013, αποτελείται από διάφορα στάδια, το πρώτο από τα οποία είναι η κοινοποίηση κράτους μέλους, στην περίπτωση που τρίτη χώρα για την οποία ισχύει το καθεστώς απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης διατηρεί ή καθιερώνει υποχρέωση θεώρησης για τους πολίτες ενός ή περισσότερων κρατών μελών, και η δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα⁴.

Σύμφωνα με τον κανονισμό⁵, αμέσως μετά την ημερομηνία δημοσίευσης στην Επίσημη Εφημερίδα, η Επιτροπή οφείλει να προβαίνει σε διαβήματα προς τις αρχές της εν λόγω τρίτης χώρας, ιδίως στον πολιτικό, οικονομικό και εμπορικό τομέα, για την επαναφορά της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για τους υπηκόους του οικείου κράτους μέλους. Πραγματοποιήθηκαν επαφές με όλες τις τρίτες χώρες που κοινοποιήθηκαν από τα κράτη μέλη.

Εάν η οικεία τρίτη χώρα δεν έχει άρει την υποχρέωση θεώρησης, η Επιτροπή, το αργότερο εντός έξι μηνών από την ημερομηνία δημοσίευσης των κοινοποιήσεων των κρατών μελών και, στη συνέχεια, σε τακτά χρονικά διαστήματα μέχρι έξι μηνών, είτε εκδίδει εκτελεστική πράξη, σύμφωνα με την οποία η απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης για ορισμένες κατηγορίες πολιτών της οικείας τρίτης χώρας αναστέλλεται προσωρινά για περίοδο έως έξι μηνών, είτε υποβάλλει έκθεση αξιολόγησης της κατάστασης με τους λόγους για τους οποίους αποφάσισε να μην αναστείλει την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης.

Η Επιτροπή καθιέρωσε ένα πλαίσιο τακτικών «τριμερών συναντήσεων» μεταξύ της τρίτης χώρας, του(των) οικείου(-ων) κράτους(-ών) μέλους(-ών) και της Επιτροπής. Λαμβάνοντας υπόψη τη δέσμευση των κρατών μελών και των τρίτων χωρών σε αυτές τις συναντήσεις, τις πιθανές αρνητικές συνέπειες της αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης και το γεγονός ότι κανένα από τα οικεία κράτη μέλη δεν ζήτησε από την Επιτροπή να θεσπίσει μέτρα αναστολής, η Επιτροπή δεν πρότεινε τέτοιου είδους μέτρα και ενέκρινε τρεις εκθέσεις⁶ κατά το πρώτο στάδιο του μηχανισμού.

Σύμφωνα με το επόμενο στάδιο της διαδικασίας⁷, εάν η τρίτη χώρα δεν έχει άρει την υποχρέωση θεώρησης εντός 24 μηνών από την ημερομηνία δημοσίευσης των κοινοποιήσεων, ο κανονισμός επιβάλλει στην Επιτροπή την υποχρέωση να εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη για την προσωρινή αναστολή για περίοδο 12 μηνών της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για τους υπηκόους της εν λόγω τρίτης χώρας.

⁴ Η Επιτροπή δημοσίευσε τις κοινοποιήσεις μη αμοιβαιότητας στις 12 Απριλίου 2014 (ΕΕ C 111 της 12.4.2014, σ. 1). Πέντε κράτη μέλη (Βουλγαρία, Κροατία, Κύπρος, Πολωνία και Ρουμανία) κοινοποίησαν περιπτώσεις μη αμοιβαιότητας σε σχέση με πέντε χώρες: Αυστραλία, Σουλτανάτο του Μπρουνέι, Καναδάς, Ιαπωνία και Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

⁵ Άρθρο 1 παράγραφος 4 στοιχείο β).

⁶ C(2014) 7218 final της 10.10.2014, C(2015) 2575 final της 22.4.2015 και C(2015) 7455 final της 5.11.2015.

⁷ Σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 4 στοιχείο στ) του κανονισμού.

Ο κανονισμός ορίζει λεπτομερώς τις παραμέτρους της αναστολής, η οποία ισχύει για 12 μήνες και για όλους τους πολίτες της οικείας τρίτης χώρας⁸. Η αναστολή πρέπει να τίθεται σε ισχύ εντός 90 ημερών από την έναρξη ισχύος της κατ' εξουσιοδότηση πράξης.

Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη (δηλ. η αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης) τίθεται σε ισχύ μόνον εάν δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση είτε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είτε από το Συμβούλιο, εντός προθεσμίας τεσσάρων μηνών από την κοινοποίηση, ή εάν, πριν από την εκπνοή αυτής της περιόδου, αμφότερα τα θεσμικά όργανα ενημερώσουν την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Αυτή η τετράμηνη περίοδος θα παρατείνεται κατά δύο μήνες κατόπιν αιτήματος του νομοθέτη. Με άλλα λόγια, η απόφαση θα λαμβάνεται εντέλει από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και/ή το Συμβούλιο.

Ο κανονισμός⁹ προβλέπει ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο μπορεί να ανακαλέσει, ανά πάσα στιγμή, την εξουσιοδότηση της Επιτροπής. Για τον σκοπό αυτόν απαιτείται απόφαση που λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και/ή απόφαση που λαμβάνεται με ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο.

III. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΗ ΑΜΟΙΒΑΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ

α. Ιαπωνία (κοινοποίηση από τη Ρουμανία)

Στις 17 Δεκεμβρίου 2015, η Ιαπωνία ενημέρωσε επισήμως το Υπουργείο Εξωτερικών της Ρουμανίας ότι το καθεστώς απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για τους ρουμάνους πολίτες, συμπεριλαμβανομένων των κατόχων προσωρινών διαβατηρίων, παρατάθηκε έως τις 31 Δεκεμβρίου 2018. **Ως εκ τούτου, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2018, διασφαλίζεται η πλήρης απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης με την Ιαπωνία.**

β. Μπρουνέι (κοινοποίηση από την Κροατία)

Στην τρίτη έκθεση αναφέρεται ότι το Μπρουνέι κοινοποίησε στην Επιτροπή ότι στους υπηκόους της Κροατίας, καθώς και του Λιχτενστάιν, χορηγήθηκε απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης για χρονικό διάστημα έως 90 ημερών. Ωστόσο, οι εν λόγω αποφάσεις δεν είχαν ακόμη εφαρμοστεί κατά τον χρόνο έκδοσης της έκθεσης. Έκτοτε, η Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης ζήτησαν επανειλημμένα από το Μπρουνέι να θέσει σε εφαρμογή την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης, να επικαιροποιήσει τους αντίστοιχους δικτυακούς τόπους του και να ενημερώσει την ΙΑΤΑ σχετικά με την αλλαγή. Η Επιτροπή έλαβε θετικά μηνύματα στον πλαίσιο αυτών των επαφών. Πιο πρόσφατα, στις 6 Απριλίου 2016, η αποστολή του Μπρουνέι στην ΕΕ ενημέρωσε γραπτώς την Επιτροπή ότι η απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης θα τεθεί σε εφαρμογή σε διάστημα μερικών εβδομάδων.

γ. Καναδάς (κοινοποίηση από τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία)

Στις 6 Απριλίου 2016, πραγματοποιήθηκε η τέταρτη τριμερής συνάντηση. Κατά τη συνάντηση, ο Καναδάς εξήγησε ότι, στις 15 Μαρτίου 2016, η ηλεκτρονική άδεια ταξιδιού (eTA) κατέστη υποχρεωτική για όλους τους ταξιδιώτες για τους οποίους δεν απαιτείται θεώρηση. Ωστόσο, προκειμένου να διευκολυνθεί η ομαλή μετάβαση, καθιερώθηκε περίοδος «επιείκειας» έως τις 29 Σεπτεμβρίου 2016.

⁸ Θα εξακολουθεί να ισχύει το άρθρο 4 του κανονισμού, το οποίο επιτρέπει στα κράτη μέλη να απαλλάσσουν από την υποχρέωση θεώρησης ορισμένες κατηγορίες προσώπων όπως οι κάτοχοι διπλωματικών διαβατηρίων και τα μέλη πληρωμάτων της πολιτικής αεροπορίας και του εμπορικού ναυτικού.

⁹ Άρθρο 4β παράγραφος 3.

Ο Καναδάς επιβεβαίωσε εκ νέου τη δέσμευσή του να επεκτείνει την eTA στους βούλγαρους και ρουμάνους υπηκόους που έχουν ταξιδέψει στον Καναδά με θεώρηση κατά τα προηγούμενα δέκα έτη ή που είναι κάτοχοι έγκυρης θεώρησης ΗΠΑ για μη μεταναστευτικούς σκοπούς, μόλις η eTA σταθεροποιηθεί και τεθεί σε πλήρη λειτουργία. Δεν έχει οριστεί ακόμη ημερομηνία για την εν λόγω επέκταση.

Κατά τη συνάντηση, ο Καναδάς παρείχε επίσης ενημέρωση σχετικά με το ποσοστό παραβάσεων σε θέματα μετανάστευσης και το ποσοστό απόρριψης αιτήσεων θεώρησης, δύο βασικούς δείκτες για την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης που καθορίζονται στο πλαίσιο της καναδικής πολιτικής θεωρήσεων. Τόσο για τη Βουλγαρία όσο και για τη Ρουμανία, ιδίως το ποσοστό απόρριψης αιτήσεων θεώρησης εξακολουθεί να υπερβαίνει κατά πολύ το απαιτούμενο όριο του 4% κατά τα τελευταία 3 έτη (ο μέσος όρος για την περίοδο 2013-2015 είναι περίπου 16% και για τις δύο χώρες). Όσον αφορά το ποσοστό παραβάσεων σε θέματα μετανάστευσης –για το οποίο το όριο είναι 3% κατά μέσο όρο σε χρονικό διάστημα 3 ετών– αμφότερα τα κράτη μέλη έχουν συγκριτικά καλύτερες επιδόσεις (2013-15): Βουλγαρία: 4,3%· Ρουμανία: 2,5%. Επιπλέον, προκειμένου να συλλέξει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με ορισμένους τομείς (όπως η έκδοση ταξιδιωτικών εγγράφων και εγγράφων βάσης, η ένταξη των Ρομά, η διαχείριση των συνόρων και η καταπολέμηση της διαφθοράς), ο Καναδάς ανακοίνωσε ότι πρότεινε τη διενέργεια τεχνικών επισκέψεων/επισκέψεων εμπειρογνομόνων κατά τους προσεχείς μήνες σε αμφότερα τα κράτη μέλη. Αν και αυτό δεν θα πρέπει να θεωρείται επίσημη «επανεξέταση των θεωρήσεων», οι εν λόγω αποστολές εμπειρογνομόνων θα βοηθήσουν στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης και θα δώσουν στους καναδούς εμπειρογνώμονες τη δυνατότητα να εντοπίσουν τους ειδικούς κινδύνους που συνδέονται με την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης και να προσδιορίσουν επιλογές για τον μετριασμό αυτών των κινδύνων.

Συνεπώς, δεν έχει επιτευχθεί η πλήρης αμοιβαιότητα απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης με τον Καναδά για τους βούλγαρους και ρουμάνους υπηκόους. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί τις εξελίξεις, ιδίως όσον αφορά την εφαρμογή από τον Καναδά, το συντομότερο δυνατόν, της προβλεπόμενης επέκτασης της eTA σε ορισμένες κατηγορίες ταξιδιωτών και, ως περαιτέρω βήμα, τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της σε ορισμένες κατηγορίες ταξιδιωτών «χαμηλού κινδύνου» που ταξιδεύουν για πρώτη φορά.

δ. Ηνωμένες Πολιτείες (κοινοποίηση από τη Βουλγαρία, την Κροατία, την Κύπρο, την Πολωνία και τη Ρουμανία)

Στις 23 Φεβρουαρίου 2016, πραγματοποιήθηκε η τέταρτη τριμερής συνάντηση με τις ΗΠΑ. Οι ΗΠΑ υπογράμμισαν τη δέσμευσή τους να επεκτείνουν το αμερικανικό πρόγραμμα απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης μόλις τα κράτη μέλη εκπληρώσουν όλες τις απαιτήσεις. Οι ΗΠΑ αναγνώρισαν τις προσπάθειες που έχουν καταβάλει τα κράτη μέλη.

Κατά τη συνάντηση, οι ΗΠΑ παρουσίασαν τα στατιστικά στοιχεία σχετικά με την απόρριψη αιτήσεων θεώρησης για το 2015: Βουλγαρία: 17,26%· Κροατία 5,29%· Κύπρος: 3,53%· Πολωνία: 6,37%· Ρουμανία: 11,16%. Κανένα από τα πέντε κράτη μέλη δεν πληρούσε το όριο του 3% που απαιτείται από τον αμερικανικό νόμο περί μετανάστευσης και ιθαγένειας.

Όσον αφορά τις συμφωνίες που ζητούνται από τις ΗΠΑ στον τομέα της επιβολής του νόμου¹⁰, όλα τα κράτη μέλη βρίσκονται σε πολύ προχωρημένο στάδιο· έχουν υπογραφεί σχεδόν όλες οι συμφωνίες. Η αναφορά των απολεσθέντων/κλαπέντων διαβατηρίων στην

¹⁰ Συμφωνία για την ανταλλαγή πληροφοριών ελέγχου για γνωστούς τρομοκράτες ή ύποπτους για τρομοκρατικές ενέργειες· Συμφωνία για τη βελτίωση της συνεργασίας και την πρόληψη και καταπολέμηση σοβαρών εγκλημάτων.

Interpol δεν κρίθηκε ότι αποτελεί εμπόδιο. Ωστόσο, οι ΗΠΑ αρχίζουν επιτόπιες επισκέψεις στις υπονήφιες χώρες του προγράμματος απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης –οι οποίες αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για την πρόσβαση στο εν λόγω πρόγραμμα– μόνον όταν το Υπουργείο Εξωτερικών και το Υπουργείο Εσωτερικής Ασφάλειας κρίνουν ότι πληρούνται όλες οι απαιτήσεις του νόμου περί μετανάστευσης και ιθαγένειας.

Το Κογκρέσο των ΗΠΑ τροποποίησε τη νομοθεσία για το πρόγραμμα απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης στις 18 Δεκεμβρίου 2015. Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις, κατά κανόνα, από την 21η Ιανουαρίου 2016¹¹, οι ταξιδιώτες από χώρες του προγράμματος απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης που έχουν την ιθαγένεια του Ιράκ, του Ιράν, της Συρίας ή του Σουδάν (δηλ. έχουν διπλή ιθαγένεια), ή οι οποίοι βρέθηκαν στις εν λόγω χώρες ή στη Λιβύη, τη Σομαλία ή την Υεμένη ανά πάσα στιγμή την ή μετά την 1η Μαρτίου 2011, είναι υποχρεωμένοι να υποβάλουν αίτηση θεώρησης και δεν μπορούν πλέον να ταξιδεύουν με ηλεκτρονική άδεια (ESTA) στο πλαίσιο του προγράμματος απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης. Ο εν λόγω νόμος έχει δυνητικές επιπτώσεις σε όλα τα κράτη μέλη που έχουν γίνει δεκτά στο πρόγραμμα απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης. Κανένα από τα κράτη μέλη που έχουν γίνει δεκτά στο πρόγραμμα απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης δεν κοινοποίησε αυτές τις αλλαγές του προγράμματος στην Επιτροπή εντός 30 ημερών από την εφαρμογή τους, σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 4 στοιχείο α) του κανονισμού. Ο νέος νόμος επέφερε επίσης αλλαγές σε σχέση με τα ταξιδιωτικά έγγραφα: από την 1η Απριλίου 2016, μόνον οι ταξιδιώτες με βιομετρικά διαβατήρια έχουν το δικαίωμα να ταξιδεύουν χωρίς θεώρηση.

Αυτές οι αλλαγές του προγράμματος απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης δημιούργησαν νέους ταξιδιωτικούς περιορισμούς για τους υπηκόους των χωρών του εν λόγω προγράμματος. Η Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης μετέφεραν επανειλημμένα τις ανησυχίες της ΕΕ σχετικά με τα νέα μέτρα της αμερικανικής νομοθεσίας στο Κογκρέσο και στην κυβέρνηση των ΗΠΑ και κάλεσαν τις ΗΠΑ να εφαρμόσουν τον νόμο με ευέλικτο τρόπο, ώστε να περιοριστούν οι αρνητικές επιπτώσεις για τους καλόπιστους ταξιδιώτες της ΕΕ¹². Ανταποκρινόμενη στις εν λόγω ανησυχίες και κάνοντας χρήση των διατάξεων της νομοθεσίας¹³, η κυβέρνηση των ΗΠΑ αποφάσισε να άρει την εφαρμογή της νομοθεσίας, κατά περίπτωση, για ορισμένες κατηγορίες προσώπων¹⁴ πέραν των εξαιρέσεων που προβλέπονται ρητά από τη νομοθεσία (δηλ. στρατιωτικοί και κρατικοί υπάλληλοι που ταξιδεύουν για υπηρεσιακούς σκοπούς). Η αίτηση ESTA αναθεωρήθηκε αναλόγως και πλέον δίνει τη δυνατότητα στους αιτούντες που θεωρούν ότι ανήκουν σε αυτές τις κατηγορίες να παράσχουν συμπληρωματικές πληροφορίες και στις αρχές των ΗΠΑ να αποφασίζουν, κατά περίπτωση, σχετικά με την επιλεξιμότητά τους για ESTA.

Οι υπήκοοι της Βουλγαρίας, της Κροατίας, της Κύπρου, της Πολωνίας και της Ρουμανίας εξακολουθούν να υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης. Στο πλαίσιο της επίτευξης της πλήρους αμοιβαιότητας στον τομέα των θεωρήσεων όσον αφορά τα εν

¹¹ Το ESTA ταξιδιωτών προς Λιβύη, Σομαλία και Υεμένη μπορεί να ανακληθεί στον λιμένα εισόδου, ενώ εξακολουθεί να επιτρέπεται η είσοδός τους στις ΗΠΑ. Από τον Απρίλιο και μετά, οι πληροφορίες σχετικά με προηγούμενα ταξίδια προς τις χώρες αυτές θα περιλαμβάνονται στο ερωτηματολόγιο ESTA. Άτομα με διπλή ιθαγένεια χωρών του προγράμματος απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης, τα οποία έχουν την ιθαγένεια της Λιβύης, της Σομαλίας και της Υεμένης, επί του παρόντος έχουν ακόμη το δικαίωμα να ταξιδεύουν με ESTA.

¹² Π.χ. ένα άρθρο, υπογεγραμμένο από τον επικεφαλής της Αντιπροσωπείας της ΕΕ στην Ουάσινγκτον και τους πρέσβεις όλων των κρατών μελών της ΕΕ στις ΗΠΑ, δημοσιεύθηκε στο ιστολόγιο του Κογκρέσου «The Hill», στις 14 Δεκεμβρίου 2015 (<http://thehill.com/blogs/congress-blog/foreign-policy/262999-what-the-visa-waiver-program-means-to-europe>).

¹³ <http://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2016/01/251577.htm>

¹⁴ Εκπρόσωποι διεθνών οργανισμών και ανθρωπιστικών ΜΚΟ που εκτελούν επίσημες αποστολές, δημοσιογράφοι και ορισμένες κατηγορίες επιχειρηματιών.

λόγω πέντε κράτη μέλη, η πάγια άποψη της Επιτροπής είναι ότι η χορήγηση απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης στους υπηκόους των εν λόγω πέντε χωρών δεν συνεπάγεται αυξημένη μεταναστευτική απειλή ή απειλή για την ασφάλεια των ΗΠΑ. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα καλέσει τις ΗΠΑ να εξετάσουν, ως πρώτο και άμεσο βήμα, ένα μέτρο παρόμοιο με την καναδική επέκταση της eTA σε βούλγαρους και ρουμάνους ταξιδιώτες «χαμηλού κινδύνου» –δηλ. επιλεξιμότητα για ESTA για τους υπηκόους αυτών των πέντε χωρών οι οποίοι έχουν νομίμως χρησιμοποιήσει αμερικανική θεώρηση τα τελευταία π.χ. 10 έτη– και, εάν είναι αναγκαίο, να θεσπίσουν σχετική νομοθεσία. Επιπλέον, η Επιτροπή θα καλέσει τις ΗΠΑ να εξετάσουν τις προταθείσες νομοθετικές πρωτοβουλίες, ιδίως την πρωτοβουλία «Jobs Originating through Launching Travel Act of 2015»¹⁵.

Παράλληλα με τη συζήτηση για την πλήρη αμοιβαιότητα στον τομέα των θεωρήσεων, η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί την εφαρμογή των αλλαγών του προγράμματος απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης, οι οποίες εισάγουν πρόσθετους ταξιδιωτικούς περιορισμούς για τους υπηκόους των χωρών του εν λόγω προγράμματος, και να συνεργάζεται με τις ΗΠΑ για να διασφαλίσει ότι οι αλλαγές αυτές εφαρμόζονται κατά τρόπο που περιορίζει τις αρνητικές συνέπειες για τους καλόπιστους ταξιδιώτες της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα καλέσει τις ΗΠΑ να εξετάσουν τις προταθείσες νομοθετικές πρωτοβουλίες (π.χ. «Equal Protection in Travel Act of 2016»¹⁶), προκειμένου να αμβλυνθούν οι περιορισμοί που επιβάλλονται σε αυτούς που έχουν διπλή ιθαγένεια.

IV. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΘΕΩΡΗΣΗΣ

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της νομοθεσίας¹⁷, ακόμη και στις περιπτώσεις που η Επιτροπή δεν διαθέτει διαφορετικές επιλογές πολιτικής (όπως ισχύει στην τρέχουσα κατάσταση), αλλά οι άμεσα αναγνωρίσιμες επιπτώσεις της πράξης αναμένεται να είναι σημαντικές, η Επιτροπή θα πρέπει να εξηγήσει τις επιπτώσεις αυτές στους νομοθέτες, έτσι ώστε να μπορέσουν να λάβουν πλήρως συνειδητή και τεκμηριωμένη απόφαση.

α. Πιθανές επιπτώσεις για τους πολίτες της ΕΕ

Σύμφωνα με τη θέση που έλαβαν οι ΗΠΑ στην τελευταία τριμερή συνάντηση, η αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης θα έχει ως αποτέλεσμα την επαναφορά της υποχρέωσης θεώρησης για τους υπηκόους όλων των κρατών μελών¹⁸. Η αρχή της αμοιβαιότητας ορίζεται στον αμερικανικό νόμο περί μετανάστευσης και ιθαγένειας (άρθρο 217 (2)(A))¹⁹. Κατά συνέπεια, η κατάσταση είναι πολύ πιθανό να μην βελτιωθεί για τα εν λόγω πέντε κράτη μέλη και θα επιδεινωθεί για όλα τα κράτη μέλη που απαλλάσσονται επί του παρόντος από την υποχρέωση θεώρησης για τα ταξίδια στις ΗΠΑ.

Με βάση τα στατιστικά στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (ΠΟΤ)²⁰ και του Υπουργείου Εμπορίου των ΗΠΑ²¹, η Επιτροπή εκτιμά ότι οι πολίτες της ΕΕ που απαλλάσσονται επί του παρόντος από την υποχρέωση θεώρησης για τα ταξίδια τους θα πρέπει υποβάλλουν (ετησίως) αιτήσεις για τουλάχιστον 8 εκατ. θεωρήσεις για ταξίδια στις

¹⁵ <https://www.congress.gov/bill/114th-congress/house-bill/1401>

¹⁶ <https://www.congress.gov/bill/114th-congress/house-bill/4380/text>

¹⁷ http://ec.europa.eu/smart-regulation/guidelines/tool_5_en.htm

¹⁸ Βλ. υποσημείωση 1.

¹⁹ <https://www.uscis.gov/iframe/ilink/docView/SLB/HTML/SLB/0-0-0-1/0-0-0-29/0-0-0-4391.html>.

²⁰ <http://www.e-unwto.org/toc/unwtotfb/current>

²¹ http://travel.trade.gov/outreachpages/inbound.general_information.inbound_overview.asp

ΗΠΑ. Εάν ληφθούν υπόψη το τέλος θεώρησης ύψους 160 USD και το σχετικό κόστος της αίτησης (περίπου 200 USD²²), το πρόσθετο κόστος για τους πολίτες/τις εταιρείες της ΕΕ ανέρχεται σε περίπου 2,5 δισ. EUR²³.

Αν και η αρχή της αμοιβαιότητας δεν αποτελεί στοιχείο στο πλαίσιο της καναδικής πολιτικής θεωρήσεων, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο ο Καναδάς να αντιδράσει επίσης με παρόμοιο τρόπο σε πιθανή αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για τους πολίτες του. Σε μια τέτοια περίπτωση, η Επιτροπή εκτιμά ότι θα υποβληθούν τουλάχιστον 1,5 εκατ. αιτήσεις θεώρησης από πολίτες της ΕΕ, με αποτέλεσμα πρόσθετο κόστος ύψους 375 εκατ. EUR²⁴ για τους πολίτες/τις εταιρείες της ΕΕ²⁵.

β. Σκοπιμότητα της διεκπεραίωσης των θεωρήσεων σε περίπτωση αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης

Η Βόρεια Αμερική αποτελεί τη σημαντικότερη πηγή διεθνών ταξιδιωτών προς την ΕΕ. Με βάση τα στατιστικά στοιχεία του ΠΟΤ και του Υπουργείου Εμπορίου των ΗΠΑ, η Επιτροπή εκτιμά ότι τα προξενεία των κρατών μελών θα πρέπει να είναι σε θέση να διεκπεραιώνουν περίπου 10 εκατ. αιτήσεις θεώρησης ετησίως μόνο στις ΗΠΑ. Αν και τα κράτη μέλη διαθέτουν εκτεταμένο προξενικό δίκτυο στις ΗΠΑ (περίπου 100 προξενεία), επί του παρόντος διεκπεραιώνουν μόνο περίπου 120 000 αιτήσεις θεώρησης Σένγκεν ετησίως.

Η καθιέρωση συνεργασίας με εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών, ο εφοδιασμός με εξοπλισμό και η στελέχωση των προξενείων, η αγορά και/ή μίσθωση νέων εγκαταστάσεων θα απαιτήσουν σοβαρές προσπάθειες και θα κοστίσουν εκατομμύρια ευρώ. Το τέλος θεώρησης (60 EUR/θεώρηση, κατά κανόνα) ενδέχεται να μην καλύπτει τα λειτουργικά έξοδα, πολλώ δε μάλλον το κόστος που σχετίζεται με την προετοιμασία. Πολλά κράτη μέλη θα πρέπει πιθανόν να εκδίδουν στις ΗΠΑ τόσες θεωρήσεις όσες εκδίδουν σε όλο τον υπόλοιπο κόσμο.

Στην περίπτωση του Καναδά, τα κράτη μέλη θα αντιμετωπίσουν επίσης σοβαρές προκλήσεις, αν και σε μικρότερο βαθμό. Επί του παρόντος, περίπου 45 προξενεία διεκπεραιώνουν 30 000 αιτήσεις ετησίως, ενώ σε περίπτωση αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης αναμένονται ενδεχομένως τουλάχιστον 2 εκατ. αιτήσεις.

Σύμφωνα με τον κανονισμό, η αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης πρέπει να τεθεί σε ισχύ εντός 90 ημερών το αργότερο από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της κατ' εξουσιοδότηση πράξης. Αυτή είναι η μέγιστη χρονική περίοδος για την προετοιμασία. Η εν λόγω περίοδος δεν φαίνεται να επαρκεί για τη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων (συμπεριλαμβανομένης της κάλυψης του κόστους) ώστε να αντιμετωπιστεί μια μαζική αύξηση των αιτήσεων θεώρησης, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας της ΕΕ (π.χ. προθεσμίες για ραντεβού, χρόνος διεκπεραίωσης). Εκτός από την έλλειψη κατάλληλων εγκαταστάσεων για την υποδοχή τόσο μεγάλου αριθμού αιτούντων θεώρησης, την έλλειψη του αναγκαίου επιπέδου συνεργασίας με εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών και την έλλειψη επαρκούς αριθμού καταρτισμένων προξενικών υπαλλήλων και τοπικών υπαλλήλων, η αύξηση των αιτήσεων θα έχει επίσης συνέπειες όσον αφορά την υποστήριξη ΤΠ κατά τη διεκπεραίωση των θεωρήσεων.

²² Στοιχείο 6 της τελικής ρύθμισης για το ESTA, σ. 32289 (διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://www.gpo.gov/fdsys/pkg/FR-2015-06-08/pdf/2015-13919.pdf>).

²³ Συγκριτικά, οι ταξιδιώτες στις ΗΠΑ για τους οποίους δεν απαιτείται θεώρηση καταβάλλουν επί του παρόντος 14 USD για το ESTA (ισχύει για δύο έτη).

²⁴ Εάν ληφθεί υπόψη το τέλος θεώρησης ύψους 100 CAD και εάν υποθεθεί ότι το ποσό του έμμεσου κόστους είναι παρόμοιο με εκείνο που ισχύει για τις αιτήσεις θεώρησης ΗΠΑ.

²⁵ Συγκριτικά, οι ταξιδιώτες στον Καναδά για τους οποίους δεν απαιτείται θεώρηση καταβάλλουν 7 CAD για την eTA (ισχύει μέχρι πέντε έτη).

Εν προκειμένω, ο πρόσθετος φόρτος θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί βραχυπρόθεσμα (έως και ένα έτος) μέσω της κεντρικής συνιστώσας του Συστήματος Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS) και του σχετικού συστήματος βιομετρικής αντιστοιχίας, που όμως θα πρέπει να επεκταθούν ταχέως. Με εξαίρεση τις πτυχές των υποδομών, το εκτιμώμενο κόστος, κατόπιν εσωτερικής αξιολόγησης, ανέρχεται σε 20-25 εκατ. EUR τουλάχιστον. Πολλά κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να αναβαθμίσουν τα εθνικά τους συστήματα και να αυξήσουν την ικανότητα των υποδομών επικοινωνίας μεταξύ του κεντρικού συστήματος και των εθνικών συστημάτων. Βραχυπρόθεσμα, λόγω του αυξημένου αριθμού αιτήσεων και ερωτημάτων στα σύνορα, θα μπορούσαν να αναμένονται μεγαλύτεροι χρόνοι απόκρισης (έρευνες, βιομετρική αντιστοιχία).

Η αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης θα έχει επίσης σημαντικές επιπτώσεις στους συνοριοφύλακες και τις υποδομές στα εξωτερικά σύνορα λόγω της αύξησης των ταξιδιωτών των οποίων οι θεωρήσεις θα πρέπει να ελέγχονται, συμπεριλαμβανομένων των δακτυλικών τους αποτυπωμάτων. Για τον σκοπό αυτόν θα απαιτηθεί πρόσθετο προσωπικό, αναδιοργάνωση/αναδιάρθρωση της ροής εργασιών και αναβάθμιση των υποδομών, ιδίως στους μεγάλους αερολιμένες, τα οποία θα συνεπάγονται σημαντικό κόστος.

Ακόμη και για το Μπρουνέι, οι υπήκοοι του οποίου αναμένεται να υποβάλουν πολύ μικρό αριθμό αιτήσεων θεώρησης σύμφωνα με την Επιτροπή, δεν μπορούν να αποκλειστούν προβλήματα εφαρμογής. Μόνο δύο κράτη μέλη έχουν παρουσία στη χώρα και εκδίδουν θεωρήσεις. Ως εκ τούτου, τα άλλα κράτη μέλη θα πρέπει να συνάψουν με αυτά συμφωνίες εκπροσώπησης, έτσι ώστε οι αιτούντες θεώρηση να μην χρειάζεται να ταξιδεύουν στη Σιγκαπούρη και/ή την Κουάλα Λουμπουρ για την υποβολή αίτησης θεώρησης. Η αναβάθμιση των προξενείων των εν λόγω κρατών μελών (εγκαταστάσεις, προσωπικό, εξοπλισμός ΤΠ) μπορεί να είναι απαραίτητη ακόμη και για την έκδοση περιορισμένου αριθμού θεωρήσεων.

Εν κατακλείδι, η Επιτροπή θεωρεί ότι **είναι εξαιρετικά απίθανο να μπορέσουν τα κράτη μέλη να διεκπεραιώσουν τον αυξημένο αριθμό αιτήσεων θεώρησης σύμφωνα με τον κώδικα θεωρήσεων, εντός 90 ημερών από την έναρξη ισχύος της κατ' εξουσιοδότηση πράξης**. Κατά συνέπεια, οι αιτούντες θα αντιμετωπίζουν μεγάλους χρόνους αναμονής για ραντεβού και για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων θεώρησής τους. Επιπλέον, ένας σημαντικός παράγοντας, που θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα πολλοί αιτούντες να επιλέξουν ταξιδιωτικό προορισμό εκτός ΕΕ, θα ήταν η προσπάθεια και το πρόσθετο κόστος που σχετίζονται με το ταξίδι μέχρι το πλησιέστερο προξενείο/εξωτερικό πάροχο υπηρεσιών του αρμόδιου κράτους μέλους για την υποβολή της αίτησης. Για παράδειγμα, στις ΗΠΑ τα προξενεία είναι συγκεντρωμένα στην ανατολική ακτή και την Καλιφόρνια. Σε αυτό το πλαίσιο, είναι εύλογο να αναμένεται ότι η αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης θα είχε ως αποτέλεσμα τη **μείωση του αριθμού των ταξιδιωτών από τον Καναδά και τις ΗΠΑ** (καθώς και από το Μπρουνέι), γεγονός που θα συνεπαγόταν **σημαντική οικονομική ζημία** για την ΕΕ.

γ. Οικονομικές επιπτώσεις

Εκτός από τις επιπτώσεις για τους πολίτες της ΕΕ και τις δυσκολίες εφαρμογής, θα πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη οι σημαντικές επιπτώσεις σε ευρύ φάσμα τομέων πολιτικής/κλάδων.

Στον τομέα του **τουρισμού**, οι επισκέπτες από τη Βόρεια Αμερική θα μπορούσαν εύκολα να στραφούν από την Ευρωπαϊκή Ένωση σε άλλους προορισμούς. Οι κρατήσεις πραγματοποιούνται συχνά λίγο πριν από το προβλεπόμενο ταξίδι· επομένως, οι δυνητικοί επισκέπτες δεν θα κάνουν πιθανόν κρατήσεις για ταξίδια στην Ευρώπη λόγω της ανησυχίας ότι η θεώρηση μπορεί να μην εκδοθεί εγκαίρως. Μια πιθανή μείωση **της τάξης του 5%** –που θεωρείται **συντηρητική εκτίμηση**– όσον αφορά τον αριθμό τουριστών από ΗΠΑ/Καναδά

στην ΕΕ, θα συνιστούσε **ζημία ύψους 1,8 δισ. EUR** για τον τουριστικό κλάδο της ΕΕ²⁶. Η αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης θα προκαλέσει προφανώς σημαντική **ζημία στον κλάδο των αερομεταφορών**, συμπεριλαμβανομένων των μεγάλων ευρωπαϊκών αεροπορικών εταιρειών και των μεγάλων ευρωπαϊκών κεντρικών αερολιμένων. Όσον αφορά τα τουριστικά έσοδα, εκτιμάται ότι τα πλέον θιγόμενα κράτη μέλη, που ενδέχεται να υποστούν το μεγαλύτερο μέρος της οικονομικής ζημίας (καθώς και του κόστους εφαρμογής), θα είναι η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία, η Ισπανία, η Ελλάδα και οι Κάτω Χώρες. Επιπλέον, ο τουριστικός κλάδος των πέντε κρατών μελών οι υπήκοοι των οποίων εξακολουθούν να χρειάζονται θεώρηση για να επισκεφθούν τον Καναδά και/ή τις ΗΠΑ θα υποστεί επίσης τις αρνητικές επιπτώσεις.

Το **Μπρουνέι** αποτελεί εποικοδομητικό εταίρο στα διεθνή φόρουμ. Οι διαπραγματεύσεις για συμφωνία εταιρικής σχέσης και συνεργασίας έχουν σημειώσει ικανοποιητική πρόοδο. Παρόλο που ο πληθυσμός είναι μικρός, το Μπρουνέι συγκαταλέγεται μεταξύ των πλουσιότερων χωρών του κόσμου. Η οικονομία είναι ανοικτή και εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το διεθνές εμπόριο, ενώ το εμπορικό ισοζύγιο ΕΕ-Μπρουνέι είναι σθεναρά υπέρ της ΕΕ. Η αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης θα έχει πιθανόν αρνητικές επιπτώσεις στον τουρισμό, καθώς και στους επαγγελματικούς δεσμούς με το Μπρουνέι.

δ. Επιπτώσεις στις εξωτερικές σχέσεις

Όσον αφορά τις **εξωτερικές σχέσεις (συμπεριλαμβανομένου του εμπορίου)**, οι επιπτώσεις θα είναι επίσης ουσιαστικές. Το 2016 είναι πολύ σημαντικό έτος για τις **σχέσεις ΕΕ-Καναδά**, καθώς σηματοδοτεί την 40ή επέτειο της επίσημης συνεργασίας μας. Η ΕΕ είναι πρόθυμη να ενισχύσει περαιτέρω την ήδη εξαιρετική συνεργασία με τον Καναδά, ιδίως σε θέματα εξωτερικής πολιτικής και ασφάλειας και με την ταχεία υπογραφή και εφαρμογή της συμφωνίας στρατηγικής εταιρικής σχέσης (ΣΣΕΣ) και της συνολικής οικονομικής και εμπορικής συμφωνίας (CETA). Η επόμενη σύνοδος κορυφής ΕΕ-Καναδά, το φθινόπωρο του 2016, αναμένεται να σηματοδοτήσει την αρχή ενός νέου και πιο ενεργού κεφαλαίου στις σχέσεις ΕΕ-Καναδά, με την υπογραφή αμοιτέρων των συμφωνιών. Η προσωρινή αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για τους καναδούς πολίτες θα έχει πολύ αρνητικές επιπτώσεις στο συνολικά θετικό κλίμα συνεργασίας και θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την ομαλή ολοκλήρωση αυτών των σημαντικών συμφωνιών.

Το βάθος και το εύρος της **στρατηγικής εταιρικής σχέσης** μεταξύ της ΕΕ και των **Ηνωμένων Πολιτειών** είναι μοναδικό. Άνθησε για πάνω από έξι δεκαετίες και βασίστηκε σε ισχυρά θεμέλια κοινών αξιών. Από κοινού, η ΕΕ και οι ΗΠΑ έχουν τη μεγαλύτερη διμερή εμπορική και επενδυτική σχέση παγκοσμίως και η διαδικασία των διαπραγματεύσεων για τη διατλαντική εταιρική σχέση εμπορίου και επενδύσεων (ΤΤΙΡ) έχει φθάσει σε κρίσιμο στάδιο που θα μπορούσε να τεθεί σε κίνδυνο από την προσωρινή αναστολή της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης. Καθημερινά, η ΕΕ και οι ΗΠΑ συνεργάζονται στενά για την οικοδόμηση ενός πιο ασφαλούς, δημοκρατικού και ευημερούντος κόσμου. Η συνεργασία στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων, η εγγύηση της ασφάλειας των πολιτών, καθώς και η διευκόλυνση της κινητικότητας, αποτελούσαν ανέκαθεν κορυφαία προτεραιότητα και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού. Σε γενικές γραμμές, η αναστολή αναμένεται να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στη διατλαντική συνεργασία, η οποία είναι ζωτικής σημασίας για την ευημερία και την ασφάλεια του πληθυσμού σε αμφότερες τις ηπείρους, σε

²⁶ Η εκτίμηση αυτή βασίζεται σε έρευνα του 2013 σχετικά με τις δυνητικές επιπτώσεις της απλούστευσης της έκδοσης θεωρήσεων σε άλλες έξι μεγάλες αγορές-στόχους. Σύμφωνα με την έρευνα αυτή, οι ταξιδιωτικοί πράκτορες εκτιμούσαν ότι θα αυξάνονταν οι πωλήσεις ταξιδιών τους κατά τουλάχιστον 20%, εάν τα ταξίδια στον χώρο Σένγκεν απαλλάσσονταν από την υποχρέωση θεώρησης. Η υποχρέωση θεώρησης για τους πολίτες του Καναδά/των ΗΠΑ θα είχε το αντίθετο αποτέλεσμα, αλλά σε μικρότερη κλίμακα.

(http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=7005&lang=el)

μια περίοδο κατά την οποία είναι πιο σημαντικό από ποτέ να εντείνουμε τις κοινές μας προσπάθειες.

Συνεπώς, θα είναι σημαντικές οι επιπτώσεις στις εξωτερικές μας σχέσεις με δύο στρατηγικούς εταίρους σε ένα έτος κατά το οποίο βρίσκονται σε κρίσιμη φάση ή θα πρέπει να ολοκληρωθούν σημαντικές συμφωνίες στον τομέα του εμπορίου.

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για την επίτευξη πλήρους αμοιβαιότητας απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης με την Ιαπωνία.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η πλήρης αμοιβαιότητα απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης δεν έχει ακόμη επιτευχθεί με το Μπρουνέι, αλλά, με βάση τις πρόσφατες επαφές, η Επιτροπή προσδοκά ότι αυτό θα επιτευχθεί με την επίσημη κοινοποίηση έως τα τέλη Απριλίου του 2016.

Όσον αφορά τον Καναδά και τις Ηνωμένες Πολιτείες, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η πλήρης αμοιβαιότητα στον τομέα των θεωρήσεων δεν έχει ακόμη επιτευχθεί. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα επιδιώξει την πλήρη αμοιβαιότητα στον τομέα των θεωρήσεων με τις δύο αυτές χώρες. Η Επιτροπή καλεί τον Καναδά και τις Ηνωμένες Πολιτείες να επιδείξουν τη δέσμευσή τους με τη θέσπιση συγκεκριμένων μέτρων για την επίτευξη πλήρους αμοιβαιότητας στον τομέα των θεωρήσεων για το σύνολο των 28 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όσον αφορά τον υφιστάμενο μηχανισμό αμοιβαιότητας, η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να αρχίσουν επειγόντως συζητήσεις και να λάβουν θέση σχετικά με την πλέον ενδεδειγμένη μελλοντική πορεία, υπό το πρίσμα της αξιολόγησης που περιέχεται στην παρούσα ανακοίνωση. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο καλούνται να ενημερώσουν την Επιτροπή σχετικά με τις αντίστοιχες θέσεις τους το αργότερο έως τις 12 Ιουλίου 2016.